

LEGE Nr. 44 din 1 iulie 1994
privind veteranii de război, precum și unele drepturi ale
invalidilor și văduvelor de război

EMITENT: PARLAMENTUL

PUBLICATĂ ÎN: MONITORUL OFICIAL NR. 172 din 7 iulie 1994

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

CAP. 1

Calitatea de veteran de război și văduvă de război

ART. 1

Au calitatea de veteran de război persoanele care au participat la primul sau al doilea război mondial în armata română și s-au aflat într-una din următoarele situații:

a) au luptat în unități militare - subunități, mari unități sau comandamente - la diferite eșaloane ori au făcut parte din formațiunile logistice, astfel cum sunt prevăzute în Nomenclatorul Marelui Stat Major;

b) au acționat în unitățile speciale din zona interioară la dezamorsarea proiectilelor, precum și la curățarea teritoriului de mine la 31 decembrie 1946;

c) au fost comandanți militari sau comandanți ai gărzilor militare ori membri în consiliile militare de control și recepție în întreprinderi furnizoare de material de război, prevăzute în Nomenclatorul Marelui Stat Major;

d) au luptat pe teritoriul național vremelnice ocupat de inamic, împotriva acestuia, în unități ori formațiuni constituite, recunoscute ca atare de Marele Stat Major;

e) au făcut parte din justiția militară, poliția militară, jandarmerie, din unități de pompieri militari și companii de poliție din cadrul Ministerului de Interne, care au acționat în zona de operațiuni ori s-au aflat în unități sau formațiuni constituite și au acționat în timpul războiului, în perioadele arătate în Nomenclatorul Marelui Stat Major;

f) au devenit invalizi de război;

g) au fost prizonieri de război.

ART. 2

Sunt considerați, de asemenea, veterani de război:

a) cetățenii români din orice teritoriu care s-au înrolat voluntar și au luptat în rândurile armatelor Națiunilor Unite;

b) locuitorii din provinciile românești, vremelnice ocupate în perioada 1940 - 1945, care au fost încorporați sau mobilizați în mod obligatoriu și au luptat în armatele altor state, în cazul în care și-au păstrat sau redobândit cetățenia română și domiciliul în România;

c) persoanele de naționalitate germană care au fost încadrate obligatoriu în unități ale armatei germane, în cazul în care și-au păstrat sau redobândit cetățenia română și domiciliul în România.

ART. 3

Invalid de război este veteranul de război care a suferit prin rănire sau accidentare în timpul sau din cauza războiului o invaliditate atestată printr-un act medical legal.

ART. 4

Prizonier de război este:

a) persoana capturată de inamic în cursul operațiunilor de război, indiferent dacă a fost combatant sau necombatant, precum și asimilată cu aceasta potrivit convențiilor internaționale la care România este parte;

b) persoana care, după încetarea ostilităților, la 23 august 1944, a fost dezarmată de trupele sovietice sau germane, sau, chiar nedezarmată, a fost internată în lagăre de prizonieri;

c) elevul școlilor militare de ofițeri, subofițeri și maiștri militari, trimis la studii în Germania, precum și soldatul și cadrul aflați în această țară la specializare, considerați prizonieri de război de către autoritățile germane la 23 august 1944.

ART. 5

Calitatea de veteran de război se stabilește de către Ministerul Apărării Naționale, pe baza datelor din livretul militar, ori în lipsa acestora, pe bază de acte oficiale eliberate de către organele stabilite de acest minister, prin care se confirmă situațiile prevăzute la art. 1 și 2.

Invalizii de război, indiferent de gradul de invaliditate, își dovedesc calitatea prin procesul-verbal de clasare și decizia de pensie respectivă.

Prizonierii de război își dovedesc calitatea prin datele înscrise în livretul militar, precum și în orice alt document emis de Ministerul Apărării Naționale ori de organul la care au fost reținuți.

În cazurile în care, din diferite motive, cei îndreptățiți nu posedă livret militar ori nu li se poate elibera dovada necesară datorită inexistenței sau distrugerii arhivelor, confirmată în scris, calitatea de veteran de război se va determina de către comisiile de reconstituire, cu martori, în condițiile prevăzute de lege și de metodologia stabilită, în acest scop, de Ministerul Apărării Naționale.

ART. 6

Legitimația de veteran de război se eliberează persoanelor prevăzute la art. 1 și 2 de către Ministerul Apărării Naționale.

Legitimația de veteran de război se poate elibera celor îndreptățiți și de către Asociația Națională a Veteranilor de Război sau de către alte asociații ale veteranilor de război constituite legal, fiecare pentru membrii săi; aceasta va fi contrasemnată de împuterniciții Ministerului Apărării Naționale.

ART. 7

Calitatea de veteran de război nu poate fi dobândită de persoana care:

a) a comis acte de trădare de patriei ori a acceptat să fie folosită de inamic ca spion sau agent de diversiune pe teritoriul țării, fapte constatate printr-o hotărâre judecătorească rămasă definitivă;

b) a luptat ca voluntar în armate străine împotriva țării sau a Națiunilor Unite ori a săvârșit acte de teroare și crime împotriva populației autohtone din teritoriile vremelnic ocupate de inamic;

c) a dezertat din armata română în timpul războiului;

d) a obținut actul doveditor prevăzut la art. 5 alin. 1 prin declarații false ori prin manopere dolosive constatate prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă sau când hotărârea comisiei de reconstituire dată în condițiile art. 5 alin. 4 a fost anulată.

Dovedirea împrejurărilor restrictive prevăzute la art. 2 lit. a) și b), precum și la art. 7 lit. b) și c) revine organului competent în stabilirea calității de veteran de război sau se constată, după caz, prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă.

În cazul în care faptele prevăzute la alin. 1 lit. a), b) și c) au fost constatate după stabilirea calității de veteran de război, precum și în cazul prevăzut la alin. 1 lit. d), cel în cauză va pierde această calitate și va fi obligat, potrivit legii, să restituie sumele încasate necuvenit, precum și contravaloarea facilităților de care a beneficiat ca veteran de război.

ART. 8

În afară de cazurile în care legea dispune altfel, drepturile decurgând din calitatea de veteran de război nu sunt transmisibile și ele încetează prin moartea titularului.

ART. 9

Văduva de război este soția supraviețuitoare a celui decedat pe front, în prizonierat sau ca urmare a rănilor ori bolilor contractate pe front sau în prizonierat.

Calitatea de văduvă de război se stabilește pe bază de documente, în condițiile prevăzute în reglementările elaborate de Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

CAP. 2

Drepturile veteranilor de război și văduvelor de război

ART. 10

Timpul participării în război, precum și perioadele de prizonierat, de spitalizare și de concedii medicale, ca urmare a rănilor suferite în război sau în prizonierat, se consideră vechime în muncă sau în serviciu, la calcularea pensiei, indiferent de teatrul de operațiuni pe care au luptat.

ART. 11

Văduva de război care are dreptul la pensia I.O.V.R. în condițiile legii primește, pe lângă această pensie, și pensia de asigurări sociale.

Soția supraviețuitoare a veteranului de război, care nu s-a recăsătorit, beneficiază de jumătate din indemnizația de veteran de război și din renta lunară prevăzută la art. 13, precum și de jumătate din numărul călătoriilor gratuite, la care avea ori trebuia să aibă dreptul, potrivit legii, soțul decedat.

ART. 12

Veteranii de război beneficiază de indemnizațiile și de sporul lunar, proporțional cu timpul cât au luptat în război, potrivit legii.

De aceleași drepturi beneficiază și văduvele de război care nu s-au recăsătorit, cu excepția sporului lunar menționat la alineatul precedent.

În cazurile în care una și aceeași persoană se încadrează atât în categoria de veteran de război, cât și în aceea de fost deținut politic sau deportat, inclusiv prizonier de război în fosta U.R.S.S., luat după 23 august 1944 sau, deși declarat înainte de această dată, a fost reținut după data armistițiului, beneficiază cumulativ de drepturile bănești pe perioadele corespunzătoare calității avute, cu condiția ca perioadele să fie distincte.

Persoana prevăzută la alineatul precedent nu poate cumula celelalte drepturi, altele decât cele bănești, dar va avea dreptul să opteze pentru cele mai avantajoase sau, după caz, să le obțină pe cele care nu sunt prevăzute în prezenta lege, dar sunt recunoscute prin lege pentru cealaltă categorie sau celelalte categorii în care se încadrează.

ART. 13

Veteranii de război, cărora le-au fost acordate ordine și medalii pentru faptele de arme săvârșite pe câmpul de luptă, beneficiază de următoarele drepturi, dacă nu le-au primit, în conformitate cu Legea nr. 18/1991 sau sub orice altă formă, de la data decorării și până la data intrării în vigoare a prezentei legi și dovedesc cu acte legale aceste împrejurări de fapt:

a) cei decorați cu Ordinul "Mihai Viteazul" sau Ordinul "Virtutea Aeronautică" cu spade, clasa cavaler:

- în proprietărea cu un lot de 5 ha teren agricol, din rezerva creată conform Legii nr. 18/1991 în localitatea de domiciliu sau cu un loc de casă de 500 mp în municipiul, orașul sau comuna în care domiciliază decoratul;

- o rentă lunară, echivalentă soldei de grad a unui sublocotenent;

b) cei decorați cu Ordinul "Steaua României" cu spade și panglică de "Virtute Militară" sau Ordinul "Steaua României" cu spade, Ordinul "Virtutea Aeronautică" cu spade, Ordinul "Coroana României" cu spade și panglică de "Virtute Militară" sau Ordinul "Coroana României" cu spade, Ordinul "Crucea Regina Maria", Medalia "Virtutea Maritimă", Medalia "Serviciul Credincios" cu spade, Medalia "Bărbăție și Credință" cu spade, Crucea "Serviciul Credincios" cu spade și Crucea "Meritul Sanitar":

- împrumutarea cu 500 mp pentru loc de casă în municipiul, orașul sau comuna în care domiciliază sau, dacă acest lucru nu este posibil, cu 1 ha teren arabil;

c) cei decorați cu Medalia "Virtutea Militară de Război":

- împrumutarea cu 500 mp pentru loc de casă în municipiul, orașul ori comuna în care domiciliază sau, dacă acest lucru nu este posibil, cu 1 ha teren arabil.

Cei decorați cu ordinele sau medaliile prevăzute la lit. b) și c) beneficiază de o rentă lunară echivalentă cu 75% din solda de grad a unui sublocotenent.

ART. 14

Veteranii de război pot beneficia de avansări onorifice în grad, potrivit propunerilor anuale ce se vor face cu respectarea criteriilor stabilite de Ministerul Apărării Naționale.

Veteranii de război, ofițeri, au dreptul de a purta uniforma militară în condițiile stabilite de Ministerul Apărării Naționale și, respectiv, de Ministerul de Interne.

ART. 15

Veteranii de război și văduvele de război beneficiază și de următoarele drepturi:

a) câte 12 călătorii interne gratuite dus-întors sau 24 simple în cursul unui an calendaristic la clasa I pe calea ferată, pentru marii mutilați, pentru invalizii de război, precum și pentru veteranii de război decorați cu ordine și medalii.

Veteranii de război nedecorați, precum și văduvele de război au dreptul, în cursul unui an calendaristic, la 6 călătorii interne gratuite dus-întors sau 12 simple pe calea ferată. Generalii și ofițerii călătoresc la clasa I, iar ceilalți veterani de război nedecorați și văduvele de război, la clasa a II-a.

Veteranii de război și văduvele de război care locuiesc în mediul rural au dreptul, în cursul unui an calendaristic, la 12 călătorii interne dus-întors gratuite pe mijloacele de transport auto, dacă nu există posibilitatea să călătorească pe calea ferată, sau la 12 călătorii interne gratuite dus-întors pe căile fluviale, la alegere.

În cadrul numărului de călătorii stabilit pentru titulari, aceștia le pot folosi și pentru însoțitor.

Însoțitorii marilor mutilați și ai invalizilor de gradul I beneficiază de aceleași drepturi de transport gratuit și la aceeași clasă ca și titularii drepturilor ai căror însoțitori sunt.

b) gratuități pe mijloacele de transport în comun în mediul urban (metrou, tramvai, troleibuz, autobuz);

c) prioritate la repartizarea și închirierea locuințelor din fondul locativ de stat;

d) prioritate în acordarea de credite pentru construirea sau cumpărarea de locuințe în condiții avantajoase;

e) scutirea de impozite a indemnizațiilor și a rentei lunare, acordate potrivit prezentei legi, de impozitul pe salarii și de impozitul pe clădiri, pe terenurile din

municipii, orașe și comune și pe alte venituri, cu excepția celor provenite din activități comerciale. Aceste scutiri se aplică și văduvelor nrecăsătorite ale veteranilor de război;

f) scutirea de taxe pentru șederea în stațiunile balneoclimaterice, pentru vizitarea muzeelor, caselor memoriale, monumentelor istorice, de arhitectură și arheologie, precum și de plata abonamentelor de telefon și de radioteleviziune;

g) acordarea unui ajutor anual pentru acoperirea unei părți din costul chiriei, energiei electrice și energiei termice (aprovizionării cu combustibil lichid, solid sau gaze naturale, după caz) pentru nevoi casnice, al cărui quantum se va stabili, în funcție de evoluția prețurilor și posibilitățile bugetului de stat, anual, de către Ministerul Apărării Naționale, Ministerul de Interne, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, cu Ministerul Finanțelor, după consultarea asociațiilor veteranilor de război. Ajutorul anual se va asigura prin organele care efectuează plata indemnizațiilor de veteran de război din fondurile puse la dispoziție în acest scop de la bugetul de stat.

h) asigurarea gratuit a 4 mc lemne de foc sau echivalent cărbuni pentru marii mutilați de război din mediul rural și urban care folosesc asemenea combustibil;

i) asigurarea de facilități la obținerea buteliilor de aragaz;

j) asistență medicală gratuită în toate instituțiile medicale civile de stat sau militare și asigurarea de medicamente gratuite atât în tratamentele ambulatorii, cât și pe timpul spitalizării;

k) bilete de tratament gratuite, în limita posibilităților existente, în stațiuni balneoclimaterice, pe baza reglementărilor stabilite de către Ministerul Apărării Naționale, Ministerul de Interne, Ministerul Muncii și Protecției Sociale și Ministerul Turismului;

l) obținerea gratuită de către invalizii de război a protezelor, a cârjelor, a ghetelor ortopedice, a cărucioarelor și asigurarea cu prioritate și în condiții avantajoase a aparatelor auditive și implanturile cardiace, mijloacelor moto și auto speciale pentru cei handicapați locomotor;

m) reduceri cu 50% a costului biletelor de intrare la toate spectacolele, iar la serbările naționale li se vor rezerva 5% din totalul locurilor;

n) acces gratuit la manifestările cultural-sportive organizate de unitățile Ministerului Apărării Naționale și ale Ministerului de Interne;

o) accesul la Cercul Militar Național, la cercurile militare de garnizoană, la casele de cultură, la căminele de garnizoană, la restaurantele și popotele aparținând Ministerului Apărării Naționale și Ministerului de Interne, precum și la locurile de agrement ale acestora în aceleași condiții ca și cadrele active.

ART. 16

Veteranii de război și văduvele de război suferinzi pot beneficia, la cerere și în condițiile legii, de internare în căminele de bătrâni, căminele-spital existente și alte așezăminte de ocrotiri sociale ce se vor mai înființa.

Ministerul Apărării Naționale, Ministerul de Interne și Ministerul Muncii și Protecției Sociale vor lua, în comun, măsuri în vederea construirii, dotării și

administrării de cămine speciale pentru veteranii de război, invalizii și văduvele de război lipsiți de familie.

Veteranilor și văduvelor de război li se asigură în mod gratuit locuri de înhumare în cimitirele militare și civile. Veteranilor de război li se acordă funeralii și onoruri militare potrivit ultimului grad avut, conform reglementărilor în vigoare pentru cadrele militare active.

ART. 17

De drepturile prevăzute la art. 15 lit. c), d), g), i), l), m) și la art. 16 alin. 3 beneficiază și accidentații de război în afara serviciului ordonat, care au suferit o infirmitate din cauza acțiunii mijloacelor de luptă ale războiului.

CAP. 3

Dispoziții finale

ART. 18

În desfășurarea activității lor, veteranii și văduvele de război vor fi sprijiniți de Ministerul Apărării Naționale și Ministerul de Interne prin:

a) fondurile speciale repartizate de la bugetul de stat, pentru desfășurarea în bune condiții a activităților pe care aceștia le organizează pe plan intern și internațional, în scopul menținerii unei strânse legături cu asociațiile naționale și internaționale de profil la care urmează a se afilia și a plăti cotizații anuale în valută;

b) asigurarea spațiilor necesare pentru birouri, consfătuiri și activități de educație patriotică și de cinstire a eroilor care s-au jertfit pentru patrie;

c) asigurarea cu mijloace de transport, cu personal activ strict necesar, în raport cu numărul veteranilor și văduvelor de război în evidență.

ART. 19

Contestațiile privind modul de stabilire a calității de veteran de război și de văduvă de război se soluționează conform Legii contenciosului administrativ, nr. 29/1990.

ART. 20

Drepturile bănești care se acordă în temeiul Legii privind acordarea de indemnizații și sporuri invalizilor, veteranilor și văduvelor de război, nr. 49/1991 și al prezentei legi vor fi indexate periodic în funcție de evoluția prețurilor.

ART. 21

Suprafețele de teren necesare împrumietărilor prevăzute la art. 13 se vor asigura prin grija autorităților administrației publice din municipiile, orașele sau comunele în care veteranii de război își au domiciliul, din disponibilitățile acestora, în condițiile Legii fondului funciar nr. 18/1991.

ART. 22

Terenurile de 500 mp cu care au fost împrumietăriți veteranii de război în vederea construirii de case pot fi transmise prin succesiune, dacă pe acestea au

fost construite case de locuit în termen de 10 ani de la data dobândirii terenului. Moștenitorii veteranului de război pot dobândi terenurile neconstruite, dacă deschiderea succesiunii au avut loc anterior expirării termenului de 10 ani. Obligația de construire a casei de locuit revine și moștenitorilor în termen de 5 ani de la preluarea moștenirii.

ART. 23

Pentru acoperirea tuturor cheltuielilor determinate de aplicarea acestei legi, fondurile necesare se vor suporta de la bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat sau de la bugetele locale, în limita sumelor aprobate anual Ministerului Apărării Naționale, Ministerul de Interne, Ministerului Muncii și Protecției Sociale, celorlalte organe de specialitate ale administrației publice centrale sau locale.

Călătoria pe calea ferată se efectuează pe bază de bilete speciale de călătorie puse la dispoziție de Societatea Națională a Căilor Ferate Române, la cererea asociațiilor veteranilor de război legal constituite. Achitarea costurilor de călătorie pe calea ferată, căile fluviale și auto județene, pe baza biletelor speciale, se face de către Ministerul Finanțelor direct Ministerului Transporturilor, iar costul biletelor pe mijloacele de călătorie în comun din municipii și orașe se suportă de către consiliile județene și locale.

Ministerele și celelalte organe de specialitate ale administrației publice centrale și locale, precum și agenții economice din domeniile respective de activitate vor lua fiecare măsurile necesare ce le revin pentru aplicarea prezentei legi.

ART. 24

Pe data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă:

- prevederile referitoare la soțiile celor morți sau dispăruți în război, de la art. 5 al Decretului nr. 245/1977 privind pensiile I.O.V.R.;
- art. 4 alin. (2) și art. 8 alin. (1) din Legea nr. 49/1991 privind acordarea de indemnizații și sporuri invalizilor, veteranilor și văduvelor de război;
- Hotărârea Guvernului nr. 1065/1990 privind gratuitățile și reducerile de tarife pentru călătoria cu mijloace de transport feroviare și auto acordate invalizilor și veteranilor de război, pensionarilor invalizi ca urmare a participării la Revoluția din decembrie 1989, văduvelor de război și văduvelor celor căzuți în Revoluție, modificată prin Hotărârea Guvernului nr. 233/1991, precum și orice alte dispoziții contrare.

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 5 aprilie 1994 și de Senat în ședința din 6 aprilie 1994, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) din Constituția României, a fost reexaminată de Senat în ședința din 23 iunie 1994 și de Camera Deputaților în ședința din 27 iunie 1994, potrivit art. 145 și art. 77 alin. (2) din Constituția României, în urma Deciziei Curții Constituționale nr. 47 din 17 mai 1994 și la cererea Președintelui României transmisă cu nr. F. 2/334/7 iunie 1994.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
ADRIAN NĂSTASE

PREȘEDINTELE SENATULUI
prof. univ. dr. OLIVIU GHERMAN
